

ALAN DIŞINDAN ATANAN SINIF ÖĞRETMENLERİ İLE İLKÖĞRETİM DENETÇİLERİ ARASINDAKİ İLETİŞİMİN ÖNEMİ*

Selma Güleç** Sevilay Kara***

Y. Doç. Dr; Uludağ Üni, Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi**,
İlköğretim Müfettişi***

ÖZET

Öğretmen müfettiş iletişiminin eğitim sisteminde önemli bir yeri vardır. Sınıf öğretmeni yetiştiren bölümlerin dışından da öğretmen atamaları olmuş ve olmaktadır. İlköğretim müfettişlerinin bu grup öğretmenleri alanda izlemesi, sorunları takip etmesi ve çözüm yolları önermesi beklenmektedir. Bu durum alan dışından gelen öğretmenlerin meslek içinde yetişmesine katkıda bulunacaktır.

SUMMARY

There is a big importance of teacher-inspector communication in education system. There had been and still continue teacher appointments other than the ones educated as classroom teacher. It is expected from the primary school inspectors to observe the teachers in school, to follow the problems and to propose solutions. This will help teachers which are coming from other fields to be educated in profession.

GİRİŞ

Eğitim sistemine değişik kaynaklardan yetişen sınıf öğretmenlerinin katılmasıyla daha farklı sorunlar yaşanmaya başlanmıştır. Bu öğretmenlerin sistem içinde verimlerinin yükseltilebilmesi ve daha iyi yetiştirilebilmeleri; yapılanlar, yapılabilecekler ve öğretmen-denetçi, denetçi-öğretmen ilişkisini akla getirmektedir. Eğitim sistemi içinde sürekli etkileşim içinde olan öğretmen denetçi ilişkisinden yola çıkılarak bu araştırma yapılmıştır.

1. Öğretmen-Denetçi (İlköğretim Müfettişi) İletişimi

Öğretmen-müfettiş iletişimi eğitim sisteminde çok önemlidir. Birbirini anlamak zorunda olan bu ikilinin etkin bir iletişim süreci yaşamaları gerekmektedir. Bir öğretim yılında en az iki defa yüzyüze iletişim yaşayan öğretmen ve müfettişlerin, olumlu iletişimleri öğrenciye dolayısı ile topluma yansıtacaktır. Öğretmen - denetçi arasındaki iletişim sürecinin istenen düzeyde olabilmesi için şunlar göz önünde bulundurulmalıdır.

Eğitim sisteminde oluşan yeni iletileri hedef kitle olan öğretmene taşıyan denetçi önce verilmiş istenilen iletiyi amacı doğrultusunda planlayarak anlaşılabilir bir dille kitleye ulaştırmalıdır. Bu süreç asla rastgele olmamalıdır. Unutulmamalıdır ki, hedef kitlede konuyla ilgili yeni bir tutum geliştirmek, hedef kitlenin varolan tutumunun şiddetini artırmak, hedef kitlenin varolan tutumunu olumlu ya da olumsuz yönde değiştirmek gibi iletişimin çeşitli amaçları vardır. Bu amaçlara ulaşabilmek için; Hedef kitlenin iletiyi anlaması, iletiyle ilgili karar verirken gerçekleştirilen iletişim sürecinin hedef kitlenin amaçlarına ters düşmemesi, gönderilen iletinin uygulanabilir olması gerçekleri mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır (Güleç, Düşünceler 1996/9).

Öğretmenler ve denetçiler arasında etkili bir iletişim akımı sağlanabilmesi için, denetçinin kendisini çevresindekilere benimsetmesi, ve iletişim kanallarını açık tutmaya çalışması gerekmektedir.

* Bu çalışma "İlköğretim Denetçileri ile Alan Dışından Atanan Sınıf Öğretmenleri Arasındaki İletişim" konulu Yüksek Lisans tezinin bir bölümüdür.

Eğitim denetçisinin iletişim sürecinde, izleyeceği ilkeler şöyle özetlenebilir (Bursalıoğlu, 1991: 122):

1. İletişime yapıcı görüşlerle başlamak,
2. Girişimi başkalarından önce ele almak,
3. Öğretmenlerin katılımını ve işbirliğini sağlamak,
4. Öğretmeni eğitim amaçları doğrultusunda güdülemek,
5. Başarılan işleri ortaya koymak,
6. Beklenen ve yapılanlar arasında denge kurmak,
7. Söylentilere gerçeklerle engel olmak,
8. İletişim engellerini bilmek ve değerlendirmek,
9. Başkalarının fikirlerine saygı göstermek,
10. Her iletişim aracından yararlanmak,
11. İletişimi aralıksız sürdürmek,
12. Öğretmenden gelen iletileri dikkate almak,
13. Biçime değil öze yönelmek,
14. Denetim gerilimini en aza indirmek.

Yukarıda belirtilen ilkelerin uygulanması iletişimin kurulmasını kolaylaştıracaktır. Çok değişik kaynaklardan gelen sınıf öğretmeninin rehberlik ve denetimini sürdüren ilköğretim denetçisinin, hazır bulunuşluk düzeyleri farklı olan öğretmenden aynı davranışları beklemesi mümkün değildir. Bunları dikkate almak zorunda olan denetçi götürdüğü iletiyi en yalın şekliyle ulaştırmaya çalışmalı, örneklerle iletisini destekleyebilmelidir. Alan dışından gelen öğretmenlere nitel ve nicel zaman ayırabilmelidir. Bulunduğu konumunu mümkün oldukça yumuşatabilmeli iletilerini söyleşi havasında sunabilmelidir.

Türk Eğitim Sisteminin içinde şu anda birçok değişik kaynaktan yetişmiş sınıf öğretmeni görev yapmaktadır. Bu çalışmada alan dışından sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenlerin eğitim sistemine girmelerinden sonra yaşanan ya da yaşanıldığı varsayılan ilköğretim denetçileri ile iletişim sorunları incelenmiştir.

Bu araştırma Bursa ilinde görev yapan 78 ilköğretim denetçisi ve alan dışından atanan (formasyonsuz) 208 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır. Veri toplama aracı olarak her iki gruba da anket uygulanmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

a. Araştırma Gruplarının Görüşlerine Göre Öğretmen-Denetçi İletişimine İlişkin Bulgular

Tablo 1 ile Tablo 14 arasında ilköğretim denetçileri ile sınıf öğretmenlerinin yüz-yüze iletişimine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1

İlköğretim Denetçilerinin Alan Dışından Atanan Sınıf Öğretmenlerine
Moral Destek Vermeleri konusundaki Görüşlerin Dağılımı

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	F	%
Evet	79	37,9	73	100
Hayır	59	28,4	-	-
Bazen	70	33,7	-	-
Toplam	208	100	73	100

İlköğretim denetçilerinin alan dışından atanan sınıf öğretmenlerine mesleğe alışmalarında moral destek verdiklerini belirten denetçi yüzdesi 100, öğretmen yüzdesi 37,9'dur.

Tablo 2

İlköğretim Denetçilerinin Sınıfa Girmeden Önce
Öğretmenlerle Görüşme Durumu

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	F	%
Evet	53	25,5	68	93,2
Hayır	155	74,5	5	6,8
Toplam	208	100	73	100

Sınıfa girmeden önce öğretmenle görüştüğünü belirten denetçi yüzdesi 93,2, öğretmen yüzdesi 25,5 dir.

Tablo 3

İlköğretim Denetçilerinin Sınıfa Girmeden Önce Kendileriyle
Görüştüğünü Belirten Sınıf Öğretmenlerin Görüşleri

Olumlu Buluyor musunuz?	F	%
Evet	48	90,6
Hayır	5	9,4
Toplam	53	100

İlköğretim Denetçilerinin sınıfa girmeden önce kendileriyle görüşmelerinin olumlu olduğunu belirten öğretmen yüzdesi 90,6 dır.

Tablo 4

İlköğretim Denetçilerinin Öğretmen ve Öğrencilere
Kendilerini Tanıtma Durumu

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	F	%
Evet	165	79,3	68	93,2
Hayır	43	20,7	5	6,8
Toplam	208	100	73	100

İlköğretim Denetçileri sınıfa girince çocuklara ve öğretmenlere kendilerini tanıtıyor diyen denetçi yüzdesi 93,2 öğretmen yüzdesi 79,3 dür.

Sınıfa girmeden önce öğretmenle görüşen, sınıfa girdikten sonra öğrencilere ve öğretmenlere kendini tanıtan ilköğretim denetçilerinin bu davranışlarının nedenleri ile ilgili görüşleri: İçinde buldukları rehberlik ve teftiş ortamına uyumlarının sağlanması, kolay iletişim kurabilmesi, şartlanmanın ortadan kalkması, sağlıklı diyalog kurulabilmesi, öğretmen ve öğrencilerin heyecanının giderilmesi, güven sağlanması, iletişim ilk adımlarından biri olması, denetim ortamının doğallaşması, kendilerine ve karşılındakilere olan saygıları gereği, vazgeçilmez denetim ilkelerinden biri olması, iyi ilişkilerin verimi yükselteceğinin düşünülmesi, insan ilişkilerinin gereği olmasıdır.

Tablo 5

Denetçilerin Kendilerini Tanıtma Davranışının Olumlu
Olması Konusunda Öğretmen Görüşleri

Olumlu Buluyor musunuz?	F	%
Evet	160	97
Hayır	5	3
Toplam	165	100

Tablo 6

İlköğretim Denetçilerinin Kullandıkları Dilin Açık ve Anlaşılır Olması İle İlgili Görüşlerin Dağılımı

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evet	115	55,3	73	100
Hayır	21	10	-	-
Bazen	72	34,7	-	-
Toplam	208	100	73	-

İlköğretim denetçilerinin dilinin açık ve anlaşılır olduğunu belirten denetçi sayısı 73, yüzdesi 100, öğretmen sayısı 115, yüzdesi 55,3'dür. İlköğretim denetçilerinin kullandıkları dili açık ve anlaşılır bulmadığını belirten sınıf öğretmeni sayısı 21, yüzdesi 10'dur.

Tablo 7

İlköğretim Denetçilerinin Vermek İstedikleri İletinin Alınıp Alınmadığı İle İlgili Görüşlerin Dağılımı

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evet	113	54,3	31	42,5
Hayır	41	19,7	10	13,7
Bazen	54	26	32	43,8
Toplam	208	100	73	100

Tablo 8

İlköğretim Denetçilerinin Vermek İstedikleri İletilerin Alınmaması İle İlgili Açıklama İsteme Konusunda Görüşlerin Dağılımı

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evete	32	78	4	40
Hayır	9	22	1	10
Bazen	-	-	5	50
Toplam	41	100	10	100

Alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin ilköğretim denetçilerinin vermek istedikleri iletiyi net olarak alamıyorum diyen öğretmen sayısı 41, yüzdesi 19,7 dir. Bunların içinden açıklama istemiyorum diyen öğretmen sayısı 9, yüzdesi 22'dir (41 kişiye göre). Bunun nedeni ise, tedirgin olmaları, sohbet ortamının olmaması, müfettişlerin sınıfı denetleyip çıkmaları olarak belirtilmiştir.

Aynı konuda ilköğretim denetçilerinin görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin mesajı net olarak almadıklarını söyleyen ilköğretim denetçisi sayısı 10, yüzdesi 13,7'dir. Mesajı almayanların açıklama istemediklerini, belirten ilköğretim denetçisi sayısı ise 1, yüzdesi 10'dur.

Tablo 9

İlköğretim Denetçilerinin İfadelerini Jest ve Mimikleriyle Desteklemeleri Konusunda Görüşlerin Dağılımı

Destekliyorlar mı?	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evete	76	36,5	60	82,2
Hayır	39	18,8	2	2,7
Bazen	93	44,7	11	15,1
Toplam	208	100	73	100

İfadelerini jest ile mimikleri ile desteklediğini belirten denetçi sayısı 71, yüzdesi 97,3'dür. İfadelerini jest ve mimikleri ile desteklediğini belirten ilköğretim denetçilerinin nedenler ile ilgili görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin dikkatlerini toplayabilmeleri, konuşmanın sıkıcı olmaması, ifadelerini destekleme, sert havayı yumuşatmak istemeleri, öğrenci ve öğretmeni rahatlatması, mesajın güçlendirilerek kalıcı olmasının sağlanması, kararlı olduğunu belirtebilmek, iletişim bütünlüğünün sağlanması, doğal bir davranış olması, güçlü bir anlatım için gerekli olması, anlatımların beden diliyle pekiştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 10

İlköğretim Denetçilerinin İfadelerini Jest ve Mimikleriyle Desteklemeleri Davranışlarının Olumlu Olması Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Dağılımı

Olumlu Buluyor musunuz?	Sınıf Öğretmeni	
	F	%
Evet	149	88,2
Hayır	20	11,8
Toplam	169	100

İlköğretim denetçilerinin ifadelerini jest ve mimikleri ile desteklediklerini belirten 169 sınıf öğretmeninden 149'u (%88,2) bu davranışları olumlu bulduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 11

İlköğretim Denetçilerinin Mesleki Konularda Söylediklerinin Sınıf Öğretmenleri Tarafından İtirazsız Kabul Edilmesi Konusunda Görüşlerin Dağılımı

Kabul Ediyorlar mı?	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evet	75	36,1	50	68,5
Hayır	133	63,9	11	15,1
Bazen	-	-	12	16,4
Toplam	208	100	73	100

Denetçilerin söylediklerini itirazsız kabul ettiklerini belirten öğretmen sayısı 75, yüzdesi 36,1'dir. İlköğretim denetçilerinin söylediklerini itirazsız kabul ettiklerini belirten öğretmenlerin nedenleri ile ilgili görüşlerini, mesleki konularda yeterli bilgiye sahip olmamaları, ilköğretim denetçilerinin tecrübeli olmaları, alanlarında uzman olmaları, amirleri olması, olumsuz sicil almak istememeleri ve müfettişlerin her şeyin başı ve sonu olduğu söylendiğinden iyi görünmek çabası olarak belirtmişlerdir.

İlköğretim denetçilerinin söylediklerini itirazsız kabul etmediklerini belirten öğretmen sayısı 133, yüzdesi 63,9 dur. Nedenlerini ise şöyle belirtmişlerdir: Neden ve niçinlerin cevaplarını almak istemeleri, her müfettişin kendini yeterince yetiştirdiğine inanmamaları, tenkitlerin yapıcı olmaması, sınıf seviyesini çok iyi bilmemeleri, doğruyu bulmak istemeleri, kesin bildiği bir konuda ısrar etmeleri, kusur bulmaya geldiklerini düşünmeleri, eğitim anlayışlarının farklı olması, her müfettişin her şeyi bildiği anlayışını kabul etmemeleri, kendi düşüncelerine önem vermeleridir.

Alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin söylediklerini itirazsız kabul ettiklerini belirten denetçilerin sayısı 62, yüzdesi 84,9'dur. Kabul etme nedenlerini ise şu şekilde açıklamışlardır: Bilgi

eksikliklerinin olması, yeterli olmadıkları konuları konuşmak istememeleri, kıdeme bakıp her şeyi bilir kabul etmeleri, öğrenme isteğinde olmaları, müfettişlerin onları yanlış yönlendirmeyeceklerini bilmeleri, neyi öğrenmek istediklerini bilmeleri, müfettişleri uzman kabul etmeleri, kendilerine yardımcı olacak başka bir otoritenin olmadığını düşünmeleri, canlı kaynaktan yararlanma istekleri, farklı şeyler öğrenmek istemeleri, sevgi ile yaklaştığının farkında olmalarıdır.

Öğretmenlerin söylenenleri itirazsız kabul etmediklerini belirten denetçi sayısı 11, yüzdesi 15,1'dir.

Tablo 12

İlköğretim Denetçilerinin, Sınıf Öğretmenleri Tarafından Gönderilen İletileri
Dikkate Alma Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evet	72	34,6	73	100
Hayır	54	26	-	-
Bazen	82	39,4	-	-
Toplam	208	100	73	100

Sınıf öğretmenlerinin gönderdikleri iletilerin ilköğretim denetçileri tarafından dikkate alınmadığını belirten öğretmen sayısı 54, yüzdesi 26'dır. Böyle düşünme nedenlerine bakıldığında: Kendi bildikleri ile ilgili olmaları, bizi dinleyecekleri zamanlarının olmaması, ön konuşma tanışma yapılmaması, sıcak bir iletişim ortamı kurulamaması, düşüncelerini açıkladıklarında olumsuz tepki almaları, kendi bildiklerini her zaman doğru kabul etmeleri, öğretmenleri küçümsemeleri atanma şeklimizden dolayı ön yargılı olmalarıdır.

Tablo 13

İlköğretim Denetçilerinin Öğrencilerle
İletişim Kurma Durumu

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evet	127	61,1	73	100
Hayır	14	6,7	-	-
Bazen	67	32,2	-	-
Toplam	208	100	73	100

Tablo 14

İlköğretim Denetçilerinin Öğrencilerle Kurdukları İletişimin Sınıf Öğretmenlerini Olumlu Olarak Etkilemesi Konusunda ki Görüşlerin Dağılımı

	Sınıf Öğretmeni		İlköğretim Denetçisi	
	f	%	f	%
Evvet	198	95,2	73	100
Hayır	10	4,8	-	-
Toplam	208	100	73	100

İlköğretim denetçilerinin öğrencilerle olumlu iletişim kurduklarında iletişimin kendilerini de olumlu etkilediğini belirten öğretmen sayısı 198, yüzdesi 95.2'dir. Böyle düşünmelerinin nedenleri ise şöyle belirtmişlerdir: öğrencileri, kendisi ve denetçileri arasında birlik olması, kendisini daha iyi motive etmeleri, öğrencileri rahatlatması, her olumlu iletişimin olumlu bir adım olması, kendilerini güvende hissetmeleri, öğrencilerin katılımının artması, öğrencilerine örnek olmaları, bilmedikleri yöntemlerin uygulanması, öğrencilere istendik davranış kazandırması, sınıf ortamının doğallaşması olarak açıklanmıştır.

Sınıf içinde kurdukları iletişimin öğretmeni olumlu etkilediğini belirten ilköğretim denetçilerinin sayısı 73, yüzdesi 100'dür. Olumlu etkilediğini düşünmelerinin nedenleri ise şöyle belirtilmiştir: öğrencilerin rahatlayarak kendilerini ifade edebilmesi, sınıf içinde işbirliğinin sağlanması, öğretmenin rahatlaması, öğretmenin kendini denetleyebilmesi, teftiş ortamının doğallaşması, öğretmenin öğrencilerinin başarısından mutlu olmasıdır.

b. Araştırma Gruplarının Görüşlerine Göre Öğretmen-Denetçi İletişimine İlişkin Yorumlar

Tablo 1'e baktığımızda, ilköğretim denetçilerinin alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin mesleğe alışmalarında moral destek verdiklerini belirten öğretmen yüzdesi 37,9 iken denetçilerin tamamı moral destek verdiklerini belirtmiştir. İlköğretim denetçilerinin moral destek verdiklerini belirten öğretmen yüzdesi 28,4'dür. Bazen diyen öğretmenlerin oranı ise %33,7'dir. Sonuçlar ilköğretim denetçilerinin öğretmenlere moral destek verdiklerini göstermektedir. İlköğretim denetçilerinin bu grup öğretmenlerin eğitim sisteminde yer almalarını olumlu bulmalarına rağmen, mesleğe başlamış öğretmenlere bunu yansıtmadıklarını bulgulara göre söylemek mümkündür. Tablo 2 ve 3 incelendiğinde, ilköğretim denetçilerinin sınıfa girmeden önce öğretmenle görüştüğünü belirten öğretmen yüzdesi 25,5 iken denetçi yüzdesi 93,2'dir. Bu sonuçlara bakıldığında ise iki grup arasında bir iletişim kopukluğunun olduğu düşünülmektedir. Sınıfa girmeden önce denetçilerin öğretmenle görüştiklerini belirten 48 kişi bu davranışı olumlu bulduklarını 90,6'lık oranla belirtmişlerdir. Yüzyüze iletişimde önem taşıyan tanışmanın, iletişime olumlu katkı sağladığı ve denetim öncesi öğretmeni rahatlattığını araştırma sonuçları göstermektedir. Öğretmenlerin çoğunluğu, ilköğretim denetçilerinin sınıfa girmeden önce kendileri ile görüşmediklerini belirtmişlerdir (%74,5). Tablo 4 ve 5'e baktığımızda ilköğretim denetçilerinin sınıfa girdiklerinde öğretmenlere ve öğrencilere kendilerini tanıttıklarını belirten öğretmen yüzdesi 79,3 , denetçi yüzdesi 93,2'dir. Bu durum ilk başta iletişim için olumlu bir adımın

atıldığını göstermektedir. Bu davranışı olumlu bulan öğretmen yüzdesi 97'dir. Bulgularda yer alan denetçi görüşlerine göre, sınıfa girmeden ve girdikten sonra kendilerini tanıtmaya nedenleri olarak, öğretmeni rehberlik ve teftiş ortamına hazırlamak, kolay iletişim kurmak, heyecanını azaltmak, denetim ortamının doğallaşmasını sağlamak ve karşılıklı saygının gereği olarak belirtmişlerdir.

İlköğretim denetçilerinin kullandıkları dilin açık ve anlaşılır olduğunu belirten denetçi sayısı 73, yüzdesi 100, öğretmen sayısı 115, yüzdesi 55,3'dür. Bazen açık ve anlaşılır buluyorum diyen öğretmen sayısı 72, yüzdesi 34,7'dir. Bu bulgular kullanılan dilin, iletişim kurmada bir engel olmadığı sonucuna götürmektedir. Açık ve anlaşılır bulmayan % 10'luk öğretmen grubu neden olarak, nasihat vermelerini, teorik ve akademik dil kullandıklarını, hepsinin farklı şeyler söylediklerini belirtmişlerdir. Tablo 7 ve 8'de yer alan verilere göre sınıf öğretmenleri, denetçilerin sundukları iletileri % 54,3'lük bir oranla aldıklarını belirtmişlerdir. Denetçiler % 42,5'lik bir oranla iletilerinin alındığını ortaya koymuşlardır. "Bazen" aldıklarını belirten öğretmen yüzdesi 26, denetçi yüzdesi 43,8'dir. Bu sonuçlar iletilerin büyük ölçüde öğretmenlere ulaştıklarını göstermektedir. İletileri alamayan öğretmenlerin, denetçilerden açıklama istediklerini belirten öğretmen yüzdesi 78'dir. Verilere göre herhangi bir iletişim kopukluğunun olmadığını söylemek mümkün olabilir. Tablo 9 ve 10'u incelediğimizde, ilköğretim denetçilerinin ifadelerini jest ve mimikleri ile desteklemelerinin iletişim için bir engel taşımadığını göstermektedir.

Tablo 11'de görüldüğü gibi, bu grup öğretmenlerden ilköğretim denetçilerinin mesleki konularda söylediklerini itirazsız kabul ettiklerini belirten öğretmen yüzdesi 36,1, denetçi yüzdesi 68,5'dir. Bu sonuç iki grubun görüşlerinin örtüşmediğini göstermektedir. İtiraz ettiklerini belirten öğretmen yüzdesi 63,9, denetçi yüzdesi 15,1'dir. Nedenler bulgular kısmında yer almıştır. Öğretmenlerin böyle düşünmeleri iletişim için olumludur. Bu durum öğretmenlerin denetim için ön yargılarının olduğu gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Denetimin kusur bulmak için yapıldığını varsayan geleneksel anlayış, bu görüşlerde ortaya çıkmaktadır. Denetçilerin de kendilerini çok iyi anlatamadıkları sonucu çıkarılabilir. Bu noktada denetim amaçlarının daha açık olarak ortaya konulması gereğinden söz edebiliriz. Tablo 12'de sınıf öğretmenleri tarafından gönderilen iletilerin denetçiler tarafından dikkate alındığını belirten öğretmen (evet, bazen) yüzdesi 74, denetçi yüzdesi 100'dür. Bu da yüzyüze iletişim için olumlu bir bulgudur. Öğretmenlerin gönderdikleri iletilerin dikkate alındığını bilmesi, denetçi öğretmen iletişimine önemli bir katkıdır. Alınmadığını düşünen öğretmenlerin görüşleri bulgular kısmında yer almıştır. Tablo 13 ve 14 incelendiğinde denetçilerin öğrencilerle iletişim kurdukları sonucu görülmektedir. Bu davranışın öğretmenleri olumlu olarak etkilediğini belirten öğretmen yüzdesi 95,2, denetçi yüzdesi 100'dür. Bu gerçeğin sınıf ortamının doğallaşmasını, gerilimin azalmasını, öğretmenin rahatlamasını sağladığını bulgular kısmında yer alan denetçi ve öğretmen görüşlerinden de görebiliriz. Yüzyüze iletişimde çok olumlu bir sonuçtur. Sınıf öğretmenleri ve ilköğretim denetçilerinin araştırma bulgularına göre yüzyüze iletişimde önemli bir sorun yaşanmadığı sonucu çıkmaktadır. Yaşanan sorunlar denetim sisteminin, alanda yanlış anlaşılmasından kaynaklanmaktadır.

3. Sonuç ve Öneriler

Alan dışından atanan sınıf öğretmenleri ile ilköğretim denetçileri arasında genellikle denetim stresi, hiyerarşik yapıdan kaynaklanan amir-memur ilişkileri, mesleki alt yapı eksikliklerinden kaynaklanan sorunların yaşandığı araştırma sonuçlarına göre söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin ve ilköğretim denetçilerinin birbirleriyle sağlıklı bir iletişim ortamı oluşturabilmeleri için eğitimleri sırasında uygulamaya dönük olarak iletişim dersi almaları sağlanabilir. Öğretmen ve müfettişlerin etkili iletişim ortamı yaratabilmeleri için denetim dışında mesleki toplantı ve söyleşilerle biraraya gelmeleri için ortam yaratılabilir.

KAYNAKLAR

- ALTINTAŞ, Rasim; "İlköğretimin Teftişi" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (Ankara: Şafak Matbaacılık, Sayı: 8, 1992).
- ATAY, Kenan ; "İlköğretim Müfettişliklerinin Yeterlilikleri" Eğitim Yönetimi Dergisi (Ankara: Pegem Yayınları, Yıl: 2, Sayı: 1, 1996).
- BAŞAR, Hüseyin; Eğitim Denetçisi (Ankara, 1993).
- BAŞARAN, İbrahim Ethem; Yönetimde İnsan İlişkileri Yönetimsel Davranış (Ankara: Gül Yayınevi, 1996).
- BURSALIOĞLU, Ziya; Okul Yönetiminde Yeni Yapı Davranışı (Ankara, Şafak Matbaacılık, 1991).
- CELEP, Cevat "İlkokullarda Yönetici - Öğretmen İletişimi" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (Ankara: Şafak Matbaacılık, Sayı: 8, 1992).
- ERGİN, Akif; Öğretim Teknolojisi ve İletişim (Ankara, Pegem Yayınları, 1995).
- GÜLEÇ, Selma; "Halkla İlişkiler Kampanyalarının Planlamasında İletişim Süreci ve Önemi" Düşünceler (İzmir: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, Sayı: 9, 1996).
- SÖNMEZ, Veysel; "İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf İçi Ekinlikleri" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (Ankara: Şafak Matbaacılık, Sayı: 8, 1992).